

ข้อหาหรือ	การเกษียณอายุและค่าชดเชย
หน่วยงานที่หาหรือ	มูลนิธิ
หน่วยงานที่ตอบ	กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน
ประเด็นข้อหาหรือ	ข้อหาหรือข้อกฎหมายเกี่ยวกับการเกษียณอายุพนักงานและค่าชดเชยสำหรับองค์กร
ไม่แสวงหาผลกำไร	
ข้อเท็จจริง	มูลนิธิฯ กำหนดเกี่ยวกับการเกษียณอายุและการจ่ายค่าชดเชยไว้ในหลักปฏิบัติ
ขององค์กร ดังนี้	
	๑) ข้อ ๑.๑ การเกษียณอายุ กำหนดให้การเกษียณอายุมีผลทันทีในวันที่ลูกจ้างอายุ ๖๐ ปี โดยมูลนิธิฯ จะแจ้งการเกษียณอายุต่อลูกจ้าง ๓ เดือนก่อนถึงวันเกษียณอายุ
	๒) ข้อ ๓.๑๒ การเลิกจ้างและสิทธิประโยชน์ กำหนดเกี่ยวกับการเลิกจ้าง การจ่ายค่าชดเชยกรณีเลิกจ้าง และช้อยกเว้นการจ่ายค่าชดเชย โดยลูกจ้างที่ถูกเลิกจ้างตามข้อกำหนดในหลักปฏิบัติขององค์กรจะได้รับค่าชดเชยตามอายุงานที่ลูกจ้างได้ทำ อย่างไรก็ตาม มูลนิธิฯ ไม่ได้กำหนดเกี่ยวกับการจ่ายค่าชดเชยกรณีการเกษียณอายุไว้โดยเฉพาะ
ข้อกฎหมาย	พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๔ พระราชบัญญัตินี้มิให้ใช้บังคับแก่
	(๑) ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค และราชการส่วนท้องถิ่น
	(๒) รัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์
	นอกจากกรณีตามวรรคหนึ่ง จะออกกฎกระทรวงมิให้ใช้บังคับพระราชบัญญัตินี้ทั้งหมดหรือแต่บางส่วนแก่นายจ้างประเภทหนึ่งประเภทใดก็ได้
	มาตรา ๑๑๘ ให้นายจ้างจ่ายค่าชดเชยให้แก่ลูกจ้างซึ่งเลิกจ้าง ดังต่อไปนี้
	(๑) ลูกจ้างซึ่งทำงานติดต่อกันครบหนึ่งร้อยสี่สิบวัน แต่ไม่ครบหนึ่งปี ให้จ่ายไม่น้อยกว่าค่าจ้างอัตราสุดท้ายสามสิบวัน หรือไม่น้อยกว่าค่าจ้างของการทำงานสามสิบวันสุดท้ายสำหรับลูกจ้างซึ่งได้รับค่าจ้างตามผลงานโดยคำนวณเป็นหน่วย
	(๒) ลูกจ้างซึ่งทำงานติดต่อกันครบหนึ่งปี แต่ไม่ครบสามปี ให้จ่ายไม่น้อยกว่าค่าจ้างอัตราสุดท้ายเก้าสิบวัน หรือไม่น้อยกว่าค่าจ้างของการทำงานเก้าสิบวันสุดท้ายสำหรับลูกจ้างซึ่งได้รับค่าจ้างตามผลงานโดยคำนวณเป็นหน่วย
	(๓) ลูกจ้างซึ่งทำงานติดต่อกันครบสามปี แต่ไม่ครบหกปี ให้จ่ายไม่น้อยกว่าค่าจ้างอัตราสุดท้ายหนึ่งร้อยแปดสิบวัน หรือไม่น้อยกว่าค่าจ้างของการทำงานหนึ่งร้อยแปดสิบวันสุดท้ายสำหรับลูกจ้างซึ่งได้รับค่าจ้างตามผลงานโดยคำนวณเป็นหน่วย
	(๔) ลูกจ้างซึ่งทำงานติดต่อกันครบหกปี แต่ไม่ครบสิบปี ให้จ่ายไม่น้อยกว่าค่าจ้างอัตราสุดท้ายสองร้อยสี่สิบวัน หรือไม่น้อยกว่าค่าจ้างของการทำงานสองร้อยสี่สิบวันสุดท้ายสำหรับลูกจ้างซึ่งได้รับค่าจ้างตามผลงานโดยคำนวณเป็นหน่วย
	(๕) ลูกจ้างซึ่งทำงานติดต่อกันครบสิบปี แต่ไม่ครบยี่สิบปี ให้จ่ายไม่น้อยกว่าค่าจ้างอัตราสุดท้ายสามร้อยวัน หรือไม่น้อยกว่าค่าจ้างของการทำงานสามร้อยวันสุดท้ายสำหรับลูกจ้างซึ่งได้รับค่าจ้างตามผลงานโดยคำนวณเป็นหน่วย

(๖) ลูกจ้างซึ่งทำงานติดต่อกันครบยี่สิบปีขึ้นไป ให้จ่ายไม่น้อยกว่าค่าจ้างอัตราสุดท้ายสี่ร้อยวัน หรือไม่น้อยกว่าค่าจ้างของการทำงานสี่ร้อยวันสุดท้ายสำหรับลูกจ้างซึ่งได้รับค่าจ้างตามผลงานโดยคำนวณเป็นหน่วย

ฯลฯ

มาตรา ๑๑๘/๑ การเกษียณอายุตามที่นายจ้างและลูกจ้างตกลงกันหรือตามที่นายจ้างกำหนดไว้ ให้ถือว่าเป็นการเลิกจ้างตามมาตรา ๑๑๘ วรรคสอง

ในกรณีที่มิได้มีการตกลงหรือกำหนดการเกษียณอายุไว้ หรือมีการตกลงหรือกำหนดการเกษียณอายุไว้เกินกว่าหกสิบปี ให้ลูกจ้างที่มีอายุครบหกสิบปีขึ้นไปมีสิทธิแสดงเจตนาเกษียณอายุได้ โดยให้แสดงเจตนาต่อนายจ้างและให้มีผลเมื่อครบสามสิบวันนับแต่วันแสดงเจตนา และให้นายจ้างจ่ายค่าชดเชยให้แก่ลูกจ้างที่เกษียณอายุนั้น ตามมาตรา ๑๑๘ วรรคหนึ่ง

ตอบข้อหารือ มูลนิธิ อ เป็นนิติบุคคลซึ่งจัดตั้งขึ้นตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือและบรรเทาปัญหาความยากจนของผู้ด้อยโอกาสผู้เสียโอกาส และผู้ขาดโอกาส ในส่วนต่าง ๆ ของประเทศผ่านโครงการด้านการเข้าถึงทรัพยากรของชุมชนและโครงการด้านการศึกษา จัดหาทุนและปัจจัยสนับสนุนจากแหล่งต่าง ๆ เช่น การรับบริจาค การเป็นสมาชิกพินัยกรรม การประมูลและหรือการให้ ในฐานะที่เป็นองค์กรไม่แสวงหาผลกำไรเพื่อช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาสผู้เสียโอกาส ผู้ขาดโอกาส ที่ยากจนและสังคมตามที่คณะกรรมการของมูลนิธิเห็นสมควร เพื่อการกุศลโดยการดำเนินกิจกรรมของมูลนิธิ ไม่ปรากฏข้อเท็จจริงว่ามูลนิธิฯ ได้ดำเนินกิจกรรมใดนอกเหนือจากวัตถุประสงค์เพื่อเอาผลกำไรมาแบ่งปันกันอีกทั้งวัตถุประสงค์ตามใบสำคัญแสดงการจดทะเบียนจัดตั้งมูลนิธิข้อ ๔ กำหนดสถานะของมูลนิธิฯ ว่าเป็นองค์กรไม่แสวงหาผลกำไร ดังนั้น มูลนิธิ อ จึงมิได้มีวัตถุประสงค์ในการแสวงหาผลกำไรในทางเศรษฐกิจ การจ้างลูกจ้างทำงานในมูลนิธิฯ ย่อมเป็นงานที่ไม่แสวงหากำไรในทางเศรษฐกิจด้วย มูลนิธิฯ จึงได้รับการยกเว้นตาม (๓) แห่งกฎกระทรวง (พ.ศ. ๒๕๔๑) ออกตามความในพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ ไม่อยู่ในบังคับหมวด ๑๑ ค่าชดเชยตั้งแต่มาตรา ๑๑๘ ถึงมาตรา ๑๒๒ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ จึงไม่ต้องจ่ายค่าชดเชยให้แก่ลูกจ้างเมื่อเลิกจ้าง

แต่ข้อเท็จจริงปรากฏว่ามูลนิธิ อ ได้กำหนดหลักปฏิบัติขององค์กร กำหนดเกี่ยวกับการเกษียณอายุและการจ่ายค่าชดเชยไว้ในหลักปฏิบัติขององค์กรข้อ ๑.๑ การเกษียณอายุ และข้อ ๓.๑๒ การเลิกจ้างและสิทธิประโยชน์ กำหนดเกี่ยวกับการเลิกจ้าง การจ่ายค่าชดเชยกรณีเลิกจ้าง และข้อยกเว้นการจ่ายค่าชดเชย จึงถือได้ว่าหลักปฏิบัติดังกล่าวเป็นข้อตกลงเกี่ยวกับสภาพการจ้างตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. ๒๕๑๘ ซึ่งผูกพันมูลนิธิ อ กับลูกจ้างซึ่งทำงานในมูลนิธิฯ ต้องปฏิบัติตามหลักปฏิบัติขององค์กรฯ เกี่ยวกับการเกษียณอายุและการจ่ายค่าชดเชยและการเลิกจ้างและสิทธิประโยชน์ กำหนดเกี่ยวกับการเลิกจ้าง การจ่ายค่าชดเชยกรณีเลิกจ้างและข้อยกเว้นการจ่ายค่าชดเชย ดังนั้น มูลนิธิฯ จึงต้องจ่ายค่าชดเชยให้กับลูกจ้างซึ่งทำงานในมูลนิธิฯ ที่เกษียณอายุตามมาตรา ๑๑๘/๑ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ ด้วยเหตุผลดังกล่าว

หมายเหตุ อ้างอิงข้อหารือกองนิติการ ที่ รง ๐๕๐๕/๔๗๗ ลงวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔

สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมที่

กลุ่มงานที่ปรึกษากฎหมาย นิติกรรมและสัญญา
กองนิติการ กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน
อาคารกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานชั้น ๑๒
ถนนมิตรไมตรี แขวงดินแดง เขตดินแดง กทม. ๑๐๔๐๐
โทร. ๐ ๒๒๔๖ ๗๐๓๙ , โทรสาร ๐ ๒๒๔๖ ๗๕๘๙